

Dosarul nr. 2r-632/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Buhnaci, L.Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Cașcaval și Larisa Mamaliga împotriva lui Eugen Balan, intervenient accesoriu notarul public Olga Bondarciuc cu privire la anularea actelor juridice,

împotriva încheierii din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Eugen Balan,

c o n s t a t ă:

La 23 septembrie 2015 Gheorghe Cașcaval și Larisa Mamaliga au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Eugen Balan, intervenient accesoriu notarul public Olga Bondarciuc cu privire la declararea nulității tranzacției de împăcare din 22 decembrie 2014 cu valoarea de 150 013, 49 de euro, a contractului de împrumut nr.3906 din 19 mai 2011 cu valoarea de 933 620, 80 lei, a contractului de împrumut din 19 martie 2011 cu valoarea de 3 037 de euro, a contractului de împrumut din 12 august 2011 cu valoarea de 26 700 de euro, a contractului de împrumut din 16 noiembrie 2011 cu valoarea de 10 000 de euro și a contractului de împrumut din 29 ianuarie 2013 cu valoarea de 14 150 de euro.

Ulterior, Gheorghe Cașcaval și Larisa Mamaliga, reprezentați de avocatul Ștefan Balmuș au înaintat cerere de renunțare la acțiune și de încetare a procesului în partea ce ține de pretenția cu privire la declararea nulității tranzacției de împăcare din 22 decembrie 2014 cu valoarea de 150 013, 49 de euro.

Prin încheierea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă cererea de renunțare la acțiune a lui Gheorghe Cașcaval și Larisa Mamaliga, reprezentați de avocatul Ștefan Balmuș în partea ce ține de declararea nulității tranzacției de împăcare din 22 decembrie 2014 cu valoarea de 150 013, 49 de euro și procesul civil în partea dată a fost încetat.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea; s-a anulat contractul de împrumut nr.3906 din 19 mai 2011 încheiat între Cașcaval Gheorghe și Eugen Balan, autentificat de notarul public

Olga Bondarciuc, prin care Eugen Balan s-a obligat să transmită în proprietate lui Gheorghe Cașcaval bani în sumă de 56 000 de euro; s-a anulat actul juridic sub formă de recipisă eliberată la data de 19 martie 2011 de către Gheorghe Cașcaval, prin care ultimul a declarat că a luat cu titlu de împrumut suma de 3 037 de euro; s-a anulat actul juridic sub formă de recipisă din 16 noiembrie 2011, prin care Gheorghe Cașcaval a declarat că a luat cu împrumut de la Eugen Balan suma de 10 000 de euro cu adaus de 2% la soldul datoriei; s-a anulat actul juridic sub formă de recipisă din 29 ianuarie 2013, eliberată de Gheorghe Cașcaval, prin care ultimul a declarat că a împrumutat de la Eugen Balan suma de 14 150 de euro; s-a încasat de la Eugen Balan în beneficiul lui Gheorghe Cașcaval cheltuielile de judecată în sumă de 25 000 de lei; în rest pretențiile au fost respinse.

Prin hotărârea suplimentară din 23 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost anulat contractul de împrumut din 12 august 2011 încheiat între Gheorghe Cașcaval și Eugen Balan, prin care Eugen Balan s-a obligat să dea cu împrumut lui Gheorghe Cașcaval suma de 26 700 de euro.

La 29 septembrie 2017 Eugen Balan a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii contestate și scutirea de la plata taxei de stat.

La 06 noiembrie 2017 Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 26 septembrie 2017 și a hotărârii suplimentare din 23 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârilor primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial cererea lui Eugen Balan și s-a scutit parțial apelantul de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Eugen Balan și s-a acordat apelantului termen până la 15 mai 2018 ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 10 000 de lei, fiind totodată explicat apelantului Eugen Balan că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Eugen Balan din motiv că nu a înlăturat neajunsurile în termenul indicat în încheierea din 24 aprilie 2018.

La 20 iunie 2018 Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac a declarat recurs împotriva încheierii din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că în cadrul ședinței din 15 mai 2018 a prezentat instanței cererea de recurs împotriva încheierii din 24 aprilie 2018 prin care recurentul/apelantul a fost scutit parțial de la plata taxei de stat, pe care cancelaria a refuzat să o primească până la ședința de judecată, și a solicitat remiterea cauzei în instanța ierarhic superioară pentru examinarea acesteia, instanța a pus cererea în discuție, intimatul s-a expus asupra acesteia, însă ieșind din camera de deliberare, instanța de apel fără a se expune asupra primirii cererii de recurs și fără a pune în discuție chestiunea privind înlăturarea neajunsurilor specificate în încheierea din 24 aprilie 2018 a restituit cererea de apel.

Consideră recurentul că prin acțiunile întreprinse de instanța de apel i-au fost lezate drepturile, inclusiv dreptul de acces la justiție și dreptul la un proces echitabil, mai mult că recurentul a achitat taxa de stat în sumă de 10 000 de lei încă la 11 mai 2018, fapt confirmat prin ordinul de încasarea a numeralului anexat la materialele cauzei.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 15 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 20 iunie 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel, și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Materialele cauzei atestă că la 29 septembrie 2017 Eugen Balan a depus cerere de apel nemotivată, iar la 06 noiembrie 2017 Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 26 septembrie 2017 și a hotărârii suplimentare din 23 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârilor primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Drept urmare, prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial cererea lui Eugen Balan și s-a scutit parțial apelantul de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Eugen Balan și s-a acordat apelantului termen până la ședința de judecată din 15 mai 2018 ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 10 000 de lei.

Prin încheierea din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Eugen Balan din motiv că nu a prezentat dovada achitării taxei de stat.

În susținerea concluziei menționate instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Instanța de recurs relevă că concluzia instanței de apel referitor la faptul că Eugen Balan, nu a întreprins măsurile necesare în vederea achitării taxei de stat, în termenul acordat, este una pripită.

Și asta deoarece, actele cauzei denotă incontestabil că la 11 mai 2018 Eugen Balan a achitat taxa de stat în sumă de 10 000 de lei, fapt confirmat prin originalul ordinului de plată nr.19D-E100 (f.d.207).

Mai mult, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 15 mai 2018, nu rezultă cert dacă instanța de apel a pus în discuție chestiunea cu privire la înlăturarea de către apelant a neajunsurilor indicate în încheierea din 24 aprilie 2018, or reprezentantul apelantului avocatul Sorin Corceac s-a expus doar asupra faptul că în cancelaria Curții

de Apel Chişinău a fost depus recurs împotriva încheierii din 24 aprilie 2018 prin care s-a scutit parţial Eugen Balan de la plata taxei de stat şi nu s-a dat curs cererii de apel pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, fără a avea posibilitatea de a se expune asupra înlăturării neajunsurilor indicate de instanţă(f.d.202-203).

În această ordine de idei, Colegiul notează că, Eugen Balan a îndeplinit actul de procedură în termenul acordat de instanţa de apel.

Sub acest aspect, la caz fiind prezente încălcări de procedură ce afectează însăşi substanţa dreptului părţilor la un proces echitabil, încheierea recurată urmează a fi casată, or, menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Eugen Balan de a dispune de drepturile sale procedurale în condiţiile normelor în vigoare, care sunt garantate şi de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

Se impune de subliniat la acest capitol şi faptul că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanţiilor procedurale prevăzute în Convenţie (CEDO, hot. Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Astfel, art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”.

Drept consecinţă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră necesar de a admite recursul declarat de Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac, de a casa încheierea din 15 mai 2018 a Curţii de Apel Chişinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chişinău pentru examinarea cererii de apel în fond.

În conformitate cu art. 427, lit. b) , art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Eugen Balan, reprezentat de avocatul Sorin Corceac.

Se casează încheierea din 15 mai 2018 a Curţii de Apel Chişinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Caşcaval şi Larisa Mamaliga împotriva lui Eugen Balan, intervenient accesoriu notarul public Olga Bondarciuc cu privire la anularea actelor juridice, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chişinău, pentru judecarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat